

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) โดยมีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาครูด้านการเขียนแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนบ้านหนองกงใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 เพื่อให้การดำเนินการวิจัยเชิงปฏิบัติการบรรลุจุดมุ่งหมาย ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย
2. ขั้นตอนการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. วิธีสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล
7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

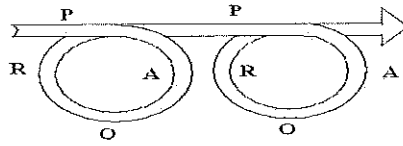
กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ครูผู้สอนในโรงเรียนบ้านหนองกงใหญ่ จำนวน 27 คน

ขั้นตอนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้หลักการวิจัยปฏิบัติการ (Action Research) เพื่อปรับปรุงพัฒนาครูด้านการเขียนแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนบ้านหนองกงใหญ่ ตามแนวคิดของ เคมมิส และแม็กแท็กการ์ท (Kemmis and McTaggart, 1998 : 11-15) โดยดำเนินการ 2 วนรอบ ซึ่งแต่ละวนรอบประกอบด้วยขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ขั้นการวางแผน (Planning)
2. ขั้นการปฏิบัติการ (Action)
3. ขั้นการสังเกต (Observation)
4. ขั้นการสะท้อนผล (Reflection)

ภาพที่ 1 ภาพแสดงวงจรการวิจัยเชิงปฏิบัติการ

วงรอบที่ 1

1. การวางแผน (Plannimg) ผู้วิจัยนำเสนอแผนปฏิบัติการพัฒนา ดังนี้
 ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหา

1.1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้เข้าประชุมวิเคราะห์ SWOT คณะผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ หัวหน้างาน เมื่อวันที่ 9-10 สิงหาคม 2550 เพื่อทำการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันปัญหา และความต้องการของ โรงเรียนบ้านหนองกงใหญ่ โดยวิเคราะห์จากเอกสารการรายงานการประเมินตนเอง ปีการศึกษา 2549 และแบบรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน : สมศ.) ปีการศึกษา 2547 พบว่า การจัดการศึกษาที่ผ่านมา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนต่ำ จำนวน 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้ คือ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย คณิตศาสตร์ และกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ทำให้ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานของ สมศ. มาตรฐานด้านผู้เรียนมาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้ และทักษะตามหลักสูตรสืบเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู ทำให้ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานด้านครู มาตรฐานที่ 9 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และเมื่อได้มีการประชุมคณะกรรมการบริหารงานวิชาการ ได้มีการวิเคราะห์หาแนวทางในการแก้ปัญหาเรื่องนี้ ผู้วิจัยจึงได้ทำความตกลงกับกลุ่มผู้ร่วมวิจัย เพื่อทำการศึกษา และกำหนดประเด็นปัญหาการพัฒนาบุคลากรให้เขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของนักเรียนให้สูงขึ้น

ขั้นตอนที่ 2 กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนา

1. ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้แก่ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 หลักสูตรโรงเรียนบ้านหนองกงใหญ่ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และงานวิจัยเรื่องการพัฒนาครูเกี่ยวกับการเขียน

กิจกรรม	เป้าหมายกิจกรรม	ระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรม	ผู้เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานกิจกรรม	วิธีการรวบรวมข้อมูล	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	เกณฑ์ที่ใช้วัดความสำเร็จ
3. การนิเทศภายใน	เพื่อให้กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้รับการนิเทศช่วยเหลือ สามารถเขียนแผนการเรียนรู้นั้น ผู้เรียนเป็นสำคัญได้ อย่างถูกต้องเหมาะสม ไปใช้ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้	31 สิงหาคม 2550	ผู้วิจัย กลุ่มผู้ร่วมวิจัย วิทยากร	ประเมินแผนการเรียนรู้อื่นๆ	แบบประเมิน แผนการเรียนรู้อื่นๆ	ใช้วิธีการทบทวนและ

ขั้นตอนที่ 4 ดำเนินการตามแผน

1. อบรมเชิงปฏิบัติการเรื่องการเขียนแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เวลา 1 วัน ประกอบด้วย

องค์ประกอบของแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 93) ได้เสนอองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ประกอบด้วย

- 1.2.1 ชื่อหน่วยที่ ชื่อหน่วย ชั้นที่สอน และเวลาที่สอน
- 1.2.2 หน่วยการเรียนรู้
- 1.2.3 จุดประสงค์การเรียนรู้
- 1.2.4 สารการเรียนรู้
- 1.2.5 กระบวนการจัดการเรียนรู้
- 1.2.6 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้
- 1.2.7 สื่อและแหล่งการเรียนรู้

2. นิเทศภายใน เพื่อกำกับ ติดตามว่าครูได้นำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมเชิงปฏิบัติการและการศึกษาเอกสาร ไปประยุกต์ใช้และพัฒนาการเขียนแผนการเรียนรู้อย่างไร

ขั้นตอนที่ 5 ประเมินผล

ประเมินผลการอบรม โดย

1. แบบสอบถามความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจากการศึกษาเอกสาร

2. แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเขียนแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ก่อน - หลัง การอบรมเชิงปฏิบัติการ

3. แบบสอบถามความพึงพอใจกลุ่มผู้ร่วมวิจัยที่มีต่อการอบรมเชิงปฏิบัติการ

4. แบบประเมินคุณภาพแผนการเรียนรู้ของครู โดยวิทยากร

2. การปฏิบัติตามแผน (Action)

ผู้วิจัยดำเนินการพัฒนาครูด้านการเขียนแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ ดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสาร ดำเนินการจัดหาเอกสารความรู้เกี่ยวกับแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้แก่ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 คู่มือครู งานวิจัยของ วุฒิปพร เขียวฉวน (2547 : 120-146) และตัวอย่าง

แผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ศึกษาค้นคว้า เป็นเวลา 3 วัน คือ ระหว่างวันที่ 15-17 สิงหาคม 2550 โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ คือ ประชุมชี้แจงการดำเนินการ ศึกษาเอกสาร จัดหาเอกสารความรู้เกี่ยวกับแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตลอดจนตัวอย่าง แผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พร้อมทั้งมอบหมายการศึกษาเอกสารแก่ผู้ร่วมวิจัย พร้อมกับประเมินความรู้ความเข้าใจจากการศึกษาเอกสาร โดยให้ผู้ร่วมวิจัยตอบแบบสอบถามความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.2 การอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อพัฒนาครูด้านการเขียนแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นเวลา 1 วัน คือวันที่ 20 สิงหาคม 2550 โดยมีจุดประสงค์เพื่อให้กลุ่มผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเขียนแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และสามารถเขียนแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้อย่างถูกต้องเหมาะสม มีองค์ประกอบครบถ้วนตามที่ กรมวิชาการกำหนด คือ 1) ชื่อหน่วยที่ ชื่อหน่วย ชั้นที่สอน และเวลาที่สอน 2) หน่วยการเรียนรู้ 3) จุดประสงค์การเรียนรู้ 4) สารการเรียนรู้ 5) กระบวนการจัดการเรียนรู้ 6) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ 7) สื่อและแหล่งการเรียนรู้ และในระหว่างการอบรมนั้นผู้วิจัยได้ดำเนินการ เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ดังนี้

2.2.1 ก่อนการอบรม ผู้วิจัยได้แจกแบบทดสอบก่อนการอบรมเชิงปฏิบัติการ ให้กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ทดลองทำ เพื่อวัดพื้นฐานความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเขียนแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของกลุ่มผู้ร่วมวิจัยแต่ละคน

2.2.2 หลังการอบรม ผู้วิจัยได้แจกแบบทดสอบหลังการอบรมเชิงปฏิบัติการ ให้กลุ่มผู้ร่วมวิจัยทำ เพื่อวัดพื้นฐานความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเขียนแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของกลุ่มผู้ร่วมวิจัยแต่ละคน หลังจากที่ได้รับการอบรมเสร็จแล้ว และผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามความพึงพอใจให้กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ตอบแบบสอบถาม เพื่อวัดความพึงพอใจที่มีต่อการอบรมเชิงปฏิบัติการ

2.3 การนิเทศภายใน ใช้เวลา 1 วัน คือวันที่ 31 สิงหาคม 2550 เพื่อกำกับ ติดตาม ให้คำแนะนำ ให้กับกลุ่มผู้ร่วมวิจัยในการดำเนินการเขียนแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยผู้วิจัยร่วมกับวิทยากรได้ร่วมกันประเมินแผนการเรียนรู้ที่กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้จัดทำขึ้น เพื่อพิจารณาความเหมาะสมขององค์ประกอบต่าง ๆ ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาต่อไป

3. การสังเกต (Observation)

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถาม แบบทดสอบและแบบประเมิน ตามกลยุทธ์การพัฒนา ดังนี้

3.1 สอบถามความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเขียนแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จากการศึกษาเอกสาร ระหว่างวันที่ 15-17 สิงหาคม 2550 โดยใช้แบบสอบถามความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

3.2 ทดสอบความรู้พื้นฐานก่อนการอบรมเชิงปฏิบัติการก่อนและหลังการอบรมเพื่อวัดความรู้พื้นฐานเปรียบเทียบระหว่างก่อนและหลังการอบรมเชิงปฏิบัติการ ในวันที่ 20 สิงหาคม 2550 โดยใช้แบบทดสอบก่อนและหลังการอบรมเชิงปฏิบัติการ

3.3 ตรวจสอบประเมินแผนการเรียนรู้ที่กลุ่มผู้ร่วมวิจัยดำเนินการจัดทำขึ้น เพื่อเป็นการนิเทศให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ ในวันที่ 31 สิงหาคม 2550 โดยใช้แบบประเมินคุณภาพของแผนการเรียนรู้

4. ขั้นสะท้อนผล (Reflection)

การดำเนินการสะท้อนผลจากการจัด กิจกรรม 3 กิจกรรมที่ใช้ในการพัฒนาครูได้ดำเนินการดังนี้

4.1 การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการและการศึกษาเอกสาร ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 สามารถวิเคราะห์หลักสูตรและจัดทำแผนการเรียนรู้ได้ โดยใช้แบบสอบถาม และแบบทดสอบ ก่อน - หลังการอบรม

4.2 ครูสามารถนำความรู้ที่ได้จากการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการมาเขียนแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยใช้แบบประเมินคุณภาพแผนการเรียนรู้โดยผู้เชี่ยวชาญ

4.3 การศึกษาเอกสารแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของโรงเรียนต้นแบบ เพื่อให้ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และสามารถนำประสบการณ์ที่ได้จากการศึกษาเอกสาร มาประยุกต์ใช้ ให้เข้ากับบริบทของตนเอง

4.4 การนิเทศภายใน ผู้บริหารมีเครื่องมือนิเทศในการนิเทศหลากหลายวิธี และใช้เวลาในการนิเทศ อย่างเป็นระบบ

4.5 ประเมินผลการพัฒนาในวงรอบที่ 1 นำข้อบกพร่องมาวางแผนเพื่อพัฒนาในวงรอบต่อไป

วงรอบที่ 2

1. การวางแผน (Planning) ผู้วิจัยและกลุ่มผู้ร่วมวิจัยนำเสนอแผนปฏิบัติการพัฒนา
ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหา

ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้นำผล
การพัฒนาในวงรอบที่ 1 ร่วมประชุมวิเคราะห์สภาพปัจจุบันปัญหา และความต้องการในการ
พัฒนา กลุ่มผู้ร่วมวิจัย จำนวน 14 คนที่ยังไม่บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้

ขั้นตอนที่ 2 กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนา

ผู้วิจัยและกลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ร่วมประชุมเพื่อกำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนา
ในวงรอบที่ 2 เนื่องจากมีกลุ่มผู้ร่วมวิจัยบางส่วนเขียนแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ยังไม่
ถูกต้อง สมบูรณ์ ที่ประชุมได้อภิปรายเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ในการพัฒนาอย่างหลากหลาย และได้
ข้อสรุปว่า เห็นควรกำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาใหม่ คือ

1. การประชุมกลุ่มย่อย (Focus group) เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกลุ่มผู้ร่วม
วิจัย
2. การนิเทศภายในเพื่อประเมินผล ติดตามการพัฒนาของกลุ่มผู้ร่วมวิจัยที่ยัง
ไม่บรรลุผลตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

ขั้นตอนที่ 3 การวางแผนการพัฒนา

ผู้วิจัยและกลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ดำเนินการวางแผนพัฒนาครูให้สามารถเขียน
แผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามกลยุทธ์การพัฒนา ที่กำหนดไว้ โดยดำเนินการพัฒนาใน
วงรอบที่ 2 ดังที่ปรากฏในตารางแผนปฏิบัติการ ต่อไปนี้

RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ 6 แผนปฏิบัติการ การพัฒนาครูผู้สอนการเขียนแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนบ้านหนองใหญ่ ว่างรอบที่ 2

กิจกรรม	เป้าหมายกิจกรรม	ระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรม	ผู้เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจกรรม	วิธีการรวบรวมข้อมูล	เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล	เกณฑ์ที่ใช้วัดความสำเร็จ
1. การประชุมกลุ่มย่อย	เพื่อให้กลุ่มผู้ร่วมวิจัยมีความรู้เกี่ยวกับแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	วันที่ 30 สิงหาคม 2550	ผู้วิจัย กลุ่มผู้ร่วมวิจัย วิทยากร	สอบถาม	แบบสอบถาม	ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มผู้ร่วมวิจัยใช้เกณฑ์ประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และ น้อยที่สุด
3. การนิเทศภายใน	เพื่อให้กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้รับการนิเทศช่วยเหลือ สามารถเขียนแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้อย่างถูกต้องเหมาะสม	31 สิงหาคม 2550	ผู้วิจัย กลุ่มผู้ร่วมวิจัย วิทยากร	ประเมินแผนการเรียนรู้	แบบประเมิน แผนการเรียนรู้	ใช้วิธีการหาค่าร้อยละ

ขั้นตอนที่ 4 ดำเนินการตามแผน

1. ประชุมกลุ่มย่อย (Focus group) เพื่อเปิดโอกาสให้กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการเขียนแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เวลา 1 วัน
2. นิเทศภายใน เพื่อกำกับ ติดตามว่าครูได้นำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาเอกสารและการประชุมกลุ่มย่อย (Focus group) ไปประยุกต์ใช้และ พัฒนาการเขียนแผนการเรียนรู้อย่างไร จากการประเมินแผนการเรียนรู้ที่กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้จัดทำขึ้น โดยผู้เชี่ยวชาญ

ขั้นตอนที่ 5 ประเมินผล

ประเมินผลการพัฒนา โดยใช้แบบประเมินคุณภาพแผนการเรียนรู้ของครู โดยผู้เชี่ยวชาญ

2. การปฏิบัติตามแผน (Action)

ผู้วิจัยดำเนินการพัฒนาครูด้านการเขียนแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในวงรอบที่ 2 ตามกลยุทธ์ที่ได้จากการร่วมประชุมวางแผนกับกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ดังนี้

2.1 การประชุมกลุ่มย่อย (Focus group) ใช้เวลา 1 วัน คือ วันที่ 5 กันยายน 2550 โดยนายสมหวัง พันชะลี ศึกษาานิเทศก์เชี่ยวชาญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 เป็นวิทยากรในการดำเนินการจัดประชุมกลุ่มย่อย เพื่อเปิดโอกาสให้กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้นำเสนอแผนการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้น นำเสนอต่อที่ประชุมทีละคน เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ปรึกษา วิเคราะห์ เกี่ยวกับแผนการเรียนรู้ ดังต่อไปนี้

2.2.1 องค์ประกอบของแผนการเรียนรู้

2.2.2 กระบวนการจัดการเรียนรู้กระตุ้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติการ ค้นหาองค์ความรู้ด้วยตนเอง

2.2.3 สื่อการเรียนรู้มีความน่าสนใจ เหมาะสมกับวัย สาระการเรียนรู้ และกิจกรรมการเรียนรู้

2.2.4 กระบวนการวัดผลมีความหลากหลาย ครอบคลุมพฤติกรรม ทั้งด้านความรู้ความเข้าใจ ทักษะกระบวนการ และเจตคติ

2.2 การนิเทศภายใน ใช้เวลา 2 วัน คือวันที่ 6-7 สิงหาคม 2550 เพื่อกำกับ ติดตาม ให้คำแนะนำ ให้กับกลุ่มผู้ร่วมวิจัยในการดำเนินการเขียนแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยผู้วิจัยร่วมกับวิทยากรได้ร่วมกันประเมินแผนการเรียนรู้ที่กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้จัดทำขึ้น เพื่อพิจารณาความเหมาะสมขององค์ประกอบต่าง ๆ ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนา

3. การสังเกต (Observation)

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบประเมินคุณภาพของแผนการเรียนรู้ โดยวิทยากร

4. ขั้นสะท้อนผล (Reflection)

การดำเนินการสะท้อนผลจากการจัด กิจกรรมการประชุมกลุ่มย่อย และการนิเทศภายใน โดยเปิดโอกาสให้กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการเขียนแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แล้วดำเนินการเขียนแผนการเรียนรู้ แล้วผู้วิจัยร่วมกับวิทยากรดำเนินการนิเทศโดยการประเมินแผนการเรียนรู้ที่กลุ่มผู้ร่วมวิจัยจัดทำขึ้น เพื่อนำข้อบกพร่องมาใช้ในการวางแผนพัฒนาต่อไป

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยในครั้งนี้มี 4 ชุด ประกอบด้วย

1. แบบสอบถามสำหรับเก็บข้อมูลความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของกลุ่มผู้ร่วมวิจัย หลังจาการศึกษาเอกสาร มี 1 ฉบับ
2. แบบทดสอบก่อนและหลังการอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเขียนแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก มี 1 ฉบับ
3. แบบสอบถามความพึงพอใจเกี่ยวกับการอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อวัดความพึงพอใจของกลุ่มผู้ร่วมวิจัยที่มีต่อการอบรมเชิงปฏิบัติการ มี 1 ฉบับ
4. แบบประเมินคุณภาพของแผนการเรียนรู้ของครู โดยผู้เชี่ยวชาญ มี 1 ฉบับ เป็นแบบประเมินแผนการสอนของครู โดยผู้เชี่ยวชาญมีเนื้อหาประเมินการเขียนแผนการเรียนรู้ของครู ประกอบด้วย วิชาที่ประเมิน ชั้นที่ประเมิน ชื่อผู้ประเมิน ชื่อผู้สอน แผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระ วัน/เดือน/ปีที่ประเมิน มีระดับความคิดเห็น เหมาะสม/ต้องปรับปรุง และมีหัวข้อการประเมิน จำนวน 8 ข้อ ต่อไปนี้

- 4.1 สาระสำคัญ
- 4.2 จุดประสงค์การเรียนรู้
- 4.3 จุดประสงค์นำทาง
- 4.4 สาระการเรียนรู้
- 4.5 กระบวนการจัดการเรียนรู้
- 4.6 การวัดและประเมินผล

4.7 สื่อ/แหล่งเรียนรู้

4.8 กิจกรรมเสนอแนะ

วิธีการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

วิธีการดำเนินการจัดสร้างเครื่องมือผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ได้ดำเนินการจัดสร้างเครื่องมือตามขั้นตอนดังนี้

1. แบบสอบถาม

1.1 ศึกษาจากหนังสือวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ

1.2 ศึกษาหนังสือการวิจัยเบื้องต้น ของบุญชม ศรีสะอาด (2545 : 66-74)

1.3 วิเคราะห์เนื้อหา เลือกแบบเครื่องมือ และสร้างเครื่องมือวัดแต่ละแบบ

1.4 นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง

1.5 ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วนำเสนอ

ผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาความถูกต้อง ความเที่ยงตรงของข้อคำถามแต่ละข้อ แล้วนำเอาข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม ผู้เชี่ยวชาญมี 3 คน ประกอบด้วย

1.5.1 นายสมหวัง พันระลี ตำแหน่งศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ สำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 วุฒิ กศ.ม. การประถมศึกษา ผู้เชี่ยวชาญด้านโครงสร้างของแบบสอบถาม

1.5.2 นางสาวลักษณีย์ ศิริรักษ์ ตำแหน่ง ครู กศ. 1 โรงเรียน

บ้านหนองกุงใหญ่ วุฒิ ศษ.ม. การวัดผลการศึกษา ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา และโครงสร้างของแบบสอบถาม

1.5.3 นายพชร คำแสงทอง ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนหนองแซง

วิทยา วุฒิ กศ.ม. การบริหารการศึกษา ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

1.6 ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญและนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง

1.7 จัดพิมพ์เครื่องมือแบบสมบูรณ์เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

2. แบบทดสอบ

2.1 ศึกษาหนังสือการวิจัยเบื้องต้น ของบุญชม ศรีสะอาด (2545 : 53-66)

3.6 จัดพิมพ์เครื่องมือฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ร่วมกับครูผู้ร่วมวิจัย จำนวน 27 คน ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2550 โดยใช้เครื่องมือ ดังต่อไปนี้

1. แบบสอบถามความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จากการศึกษาเอกสาร ดำเนินการสอบถามกลุ่มผู้ร่วมวิจัย
2. แบบทดสอบก่อนและหลังการอบรมเชิงปฏิบัติการ ดำเนินการทดสอบก่อนและหลังการอบรมเพื่อวัดความรู้ความเข้าใจของครูเกี่ยวกับการเขียนแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
3. แบบสอบถามความพึงพอใจของกลุ่มผู้ร่วมวิจัยที่มีต่อการอบรมเชิงปฏิบัติการ ดำเนินการสอบถามกลุ่มผู้ร่วมวิจัยหลังเสร็จสิ้นการอบรมเชิงปฏิบัติการ
4. แบบประเมินคุณภาพของแผนการเรียนรู้ของครู โดยผู้เชี่ยวชาญ ดำเนินการประเมินหลังจากที่ครูได้เข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการ และนำความรู้มาจัดทำแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีกรอบการประเมิน ดังนี้ มีองค์ประกอบครบถ้วน มีสาระสำคัญ จุดประสงค์ กิจกรรม นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม มีสื่ออุปกรณ์ มีการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง โดยใช้เกณฑ์การประเมิน มีระดับคุณภาพ เหมาะสม และต้องปรับปรุง

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัย ได้ดำเนินการจัดกระทำข้อมูลตามประเภทของข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. การจัดกระทำข้อมูล
 - 1.1 รวบรวมข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม แบบทดสอบ และแบบประเมิน มารวบรวมจัดเป็นหมวดหมู่ตามกรอบแนวคิดของการวิจัย
 - 1.2 นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม แบบทดสอบ แบบประเมินของผู้ร่วมวิจัย และการนิเทศภายใน จากการค้าเนินกิจกรรมตามแผนที่วางไว้ ในวงรอบที่ 1 มาจัดหมวดหมู่ตามกรอบการวิจัย

1.3 นำข้อค้นพบที่สำคัญมาแจกแจง วิเคราะห์วิจารณ์เชิงเนื้อหา เพื่อประเมินสภาพที่เกิดขึ้นในวงรอบที่ 1 ว่ามีการพัฒนามากขึ้นเพียงใด โดยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ มาประมวลผล แล้ววางแผนดำเนินการตามกิจกรรมในวงรอบที่ 2 เก็บรวบรวมข้อมูลการวิเคราะห์ บรรยายเป็นความเรียงตามกรอบการวิจัย แล้วสรุปผลการดำเนินงานด้านการพัฒนาครู ด้านการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนบ้านหนองกงใหญ่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากแบบทดสอบก่อนการอบรม และแบบทดสอบหลังการอบรม มาตรวจสอบความถูกต้อง ตรวจสอบให้คะแนน และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ ดังนี้

1.1 ร้อยละ (Percentage)

1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

1.4 t – test (Dependent Sample)

2. นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากแบบประเมิน มาตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ ตรวจสอบให้คะแนน และวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

2.1 ค่าเฉลี่ย (Mean)

2.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. นำค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อใช้ในการแปลความหมาย โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 100) ดังต่อไปนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึงมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึงมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึงปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึงน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึงน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

1.1 สถิติที่ใช้หาความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์กับข้อสอบ ใช้สูตร IOC (Index of Item Objective Congruence) (สมนึก ภัททิยธนี, 2544 : 221)

$$IOC = \sum \frac{R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างเนื้อหา กับจุดประสงค์
	R	แทน	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

1.2 สถิติที่ใช้หาค่าอำนาจจำแนก (B-Index) ของแบบทดสอบก่อนและหลังการอบรมเชิงปฏิบัติการ โดยใช้วิธีของ Brennan (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 90)

$$B = \frac{U}{n_1} - \frac{L}{n_2}$$

เมื่อ	B	แทน	ค่าอำนาจจำแนก
	U	แทน	จำนวนผู้รอบรู้หรือสอบผ่านเกณฑ์ที่ตอบถูก
	L	แทน	จำนวนผู้ไม่รอบรู้หรือสอบไม่ผ่านเกณฑ์ที่ตอบถูก
	n_1	แทน	จำนวนผู้รอบรู้หรือผู้สอบผ่านเกณฑ์
	n_2	แทน	จำนวนผู้ไม่รอบรู้หรือผู้สอบไม่ผ่านเกณฑ์

1.3 สถิติที่ใช้หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์

ทางการเรียน โดยใช้วิธีของ Lovett (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 96)

$$r_{cc} = 1 - \frac{k \sum X_i - \sum X_i^2}{(k-1) \sum (X_i - C)^2}$$

เมื่อ	r_{cc}	แทน	ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์
	k	แทน	จำนวนข้อสอบ
	X_i	แทน	คะแนนของแต่ละคน
	C	แทน	คะแนนเกณฑ์หรือจุดตัดของแบบทดสอบ

เมื่อ	t	แทน ค่าสถิติที่จะเปรียบเทียบกับค่าวิกฤต เพื่อทราบ ความมีนัยสำคัญ
	D	แทน ค่าผลต่างระหว่างคู่คะแนน
	n	แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างหรือจำนวนคู่

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY